

Wõta ja loe!

№ 2. — 3. aastakäik.

95

Meie aja traagika.

Juhustlikult peatus mu tähelepanu „Päewalehe“ nr. 109 ühel peal-firjal, ja kui maagilisel jõul kiindusid mu filmad ja süda järgnewašse firjutisse: „Need, kes elust wabatahtlikult loobuwad.“

Lõikasin selle firjutise wälja. Ent waadates leheosa teisele küljele, jäi mu pilk peatuma sinna: seal oli kahe iluduswõistlusest osawõtja päewapildid. Milline kontrast, milline irwitaw, tänapäewa iseloo-mustaw kontrast! See kui kriipsutab alla weripunafelt maailma traagi-list lugu. Ühed wõistlewad pannes kaalule oma au ja hinge, sirutades rikkuse ja kuu!suse järele, teised lõpetawad enda elu oma tuju ja heaks-arwamise järele. Aga — kas suurem jagu wiimaseist polegi needfamad, kes käisid esimeste radu? . . .

Ajalöhe firjutis on järgmine:

Need, kes elust wabatahtlikult loobuwad.

Euroopas on tuhat enesetappekatset päewas.

Ametliku statistika põhjal on Wiinis a. 1928 olnud 3300 enesetappekatset. Enne sõda oli see arv waewalt kümnendik. Sellest selgub, et päewas on üheksa õnnetut, kes ei tunne paremat väljapääsuteed oma seisukorrast. Berliinis, kus on kaks korda rohkem elanikke kui Wiinis, oli enesetappekatsete arv samal ajal 9600, Budapestis, kus on elanikke ligi miljon, oli arv 1000. Nii palju kui meil on teateid Wene suurlinnadest, siis oli seal Moskwa 2 miljoni elaniku kohta 3800 ja Wenigradi poolteise miljoni kohta 3900 enesetappekatset. Seejuures olgu tähendatud, et Rõukogude Wenes on see statistika „paljude teiste surma põhjuste“ pärast kaunis puudulik. Aga enesetappetaud ei walitse ainult maailmasõjas kaotajais jäänud riikides. Pariisis, kus on miljoni võrra vähem elanikke kui Berliinis — oli enesetappekatsete aastaarv a. 1928 terweni 4700, seega ligikaudu samal suhtelisel kõrgusel.

See on sünge olemiskupilt meie ilmajao suurlinnade elust pärast ilmasõda. Ja seda ei tohi tähele panemata jätta: on weel palju enesetappekatseid, kus asi otsesõnu korda ei lähe ja kus muud põhjused teate ametlikku statistikaspe pääsemist takistawad. Olgugi, et elutüdimus prowintsis, vähemais linnades ja maal on tunduvalt vähem kui suurlinnades — Düsjeldorfi arst dr. Bergman on wälja arwanud, et iga nelja enesetappe peale suurlinnas tuleb üks enesetappe prowintsis, — siis on ometi siingi arv kohutawalt kaswanud, kui wõrdleme juhtumeid ennesõjastega. Nii selgub arwudest, et praegu Euroopas igapäew 1000 inimest wabatahtlikult elust lahtuwad.

Realistskandselt riwab lehelugeja pilk juba harjunud pealkirja „Enesetappe“ wõi „Elust wäsinud“ — kui ta pilk seda üldse weel waewaks wõtab. Ja ometi — milline wäpustaw traagika: päewast päewa tuhat enesetappet! Kas on weel waja lisatõendust selleks, et kultuurseima kontinendi kultuurrahwad kannatawad wastupanu puuduse ja lootusetuse all? Meie oleme seewõrra tülpinud, et meie kõik need teated rahulikult wastu wõtame. Kuidas jahmataks aga awalik arwamine, kui ta äkki kuuleks, et Euroopas sureb päewas 1000 inimest, ütleme, katku, wõi mõne teise tõwe kätte? Et enesetappetaud pole vähem pahe, seda meie ei mõtle. Aga meie peatsime seda tegema. Iffa ahnemalt nõuab ta endale ohwriks noori ja wanu, waeft ja rihast, haigeid ja terweid, ilusaid ja inetuid. Mitte ainult waimlise ja kehalise haiguse pärast, waid iga tühja-tühja pärast heidetakse elu endast ära. Wiimase aasta wanim enesetappaja oli, nagu teada, keegi 99-aastane pariislane, kes fiha oli wedanud, et ta elab 100-aastaseks. Kui ta end haige arwas olewat, awas ta gaasitoru ja jättis maha sedeli: „Kuna ta fihtwedu wist ifta ei wõida.“ Rõige noorem enesetappaja oli 6-aastane koolipois Wostkwas, kes enda neljanda korra aknast tänawale kukutas.

„Mahajäänud“ koolitahwile oli ta praegu alles õpitud tähtedega kirjutanud: „Ma ei taha koolis käia.“ Selle kahe pooluse wahel sajad, sajad ja sajad lapsed, noored ja wanad: „Kuna nad elust röömu ei tunne.“

Telpõlwe päewil oli neid sada. Tulewane põlw näeb hwift, kui see nii kestab, tuhandeid päewas. Ülejäänud inimkond aga küsib: „Kuidas jeda surmatõbe arstida?“

Milline põrutaw jutlus! Tõesti, kel kõrw on kuulda, see kuulgu! Milline tragöödia, meeleheide! Tähelepanu wäärin on selgitada, mis linnad need on, mis antud kirjutises on üles loetud: Wiin, Berliin, Budapest, Pariis, Leningrad, Moskwa . . . Eks ole need maailma suu- rimaid ja kuulsamaid lõbulinnu? Kas wiimast eriti segaduste ja juma- lawastafuse linnad. Kas pole õige, et see enesetapjate kohutaw arv oleneb wotust, mis kui kuratlik hüdra oma ussitäpad iga üksiku hinge ja terwete ühiskondade ümber end mässinud, et neid purustada ja waoiada oma koledasse kurku? Kas pole õige, et surm on patu palk? Seda näete kõige õudsemal wiisil!

Keegi ei pruugi meelt heita ja hukkuda. Kui kõik elus on kokku- warisenud jääb ikkagi püsima Jumala igawene armastus Kristuse läbi. Tule selle juure. Tema seob haawad ja toob terwist. Temas leiab patune halastust ja armu ning uue parema, siisurikka elu.

„Inimese Poeg on tulnud, et teil elu ja kõike rohkesti oleks!“

Ainult seitse päewa!

Üks uni ja selle tagajärjed.

Charles M. Sheldon.

23

Ta katsus pulsfi, waatas filmi ja pööras siis wanemate poole: „Beate walmistuma raskeimale. Ehmatas jätab ta pimedaks.“

Härja ja proua Hardy seisid kahwatunult ja wärisedes. Nende elurõõmus ja elaw laus pimedana! Mis tunneb ta ärgates jälle elule omaft üksikõiksuseft?

Arst jätkas: „Weel millelegi pean teid ette walmistama. Wõib-olla, kaob ka kuulmine, ja nägemise ning kuulmise puudumisel ununeb wiimaks ka kõnelemiswõime. Ma ei saa weel midagi öelda kindlalt, kuid olen teid walmistanud wõtma wastu halweimat.“

„Pime, kurt ja tumm!“ ütles hära Hardy, kuna ta naine peitis näo woodi- linadesse ja nuttis. Nii kohutaw näis neile kõik.

Arst waatas Klaara weel kord läbi ja ütles siis, praegu ei wõiwat ta enam midagi teha. Willhle ja Bettyhle kirjutas ta rohu rahustuseks ja lahtus.

Härja Hardy läks alla ja jutustas Jakobile kõik, sest inimene, kes seisab igawiku läwel, peab ruttama, ega wõi midagi edasi lükata.

Rahulisemalt wõttis Jakob sõnumi wastu, kui härra Hardy oli oodanud; oli kindel, ta ei mõistnud, milles seisis asi.

„Wõid sa nüüd weel armastada Klaarat?“ ütles härra Hardy, waadates Jakobile täis armastust.

„Jah, härra Hardy, enam kui kunagi, nüüd ta wajab mu armastust jeda enam!“

„Õige küll, ent mis teed siis abitu naisega?“

„Jumal aitab meid! Oleks ta juba minu! Kas te ei usu, et wõiksin teda õrnemalt hoida ja rawida kui ükski teine?“

Härja Hardy raputas pead. „On raske löök mulle, ma ei tea, mis pean ütleva. On ju wõimalik, et ei tule weel kõik nii traagiliselt. Loodame, arst liialdas, ja Klaara ei pea kannatama kõik, mis ta kardab. Sa oled hea inimene, Jakob, ja ma ei taha kuidagi seista sinu ja Klaara wahel. Arwasin, et täna õhtul räägin sest, kuid nüüd tuli kõik teisiti. Ma usaldan sind, Jakob, ja nüüd ootame kannat- likult, mis Jumal teeb. Palume, et ta annaks meile tarwust kää tema teed.“

Jmestuses kuulab Jakob Royton härra Hardy. Ei see olnud sama Robert Hardy, keda ta tunnud seni, see oli ju teine mees. Hetkeks unustas ta omad mured, mõeldes imelisele muutujele härra Hardy's. Veel palus ta proua Hardy talle järele saata, kui ta võiks kuidagi olla abiks ja läks siis, süda peaaegu mäsijamas kõigelt läbielatult! —

Robert Hardy läks tagasi oma naise ja Klaara juurde ning ütles: „Marie, ma pean nüüd kontori minema. Wellmann saab minuga forda waid hädawajalikega, ja õnnetus nõuab, et oleksin seal. Issand oli meie armuline, kallis naine! Tähtis meile me lapsed. Kuuldes Betty hääle seal õndusepaigal, oli mul tunne, et halastaks Jumal mu peale ja tunneks kaasa minuga koorma pärast, mida ju kannan see nõdal. Oleks ta furnud, ma usun, oleksin olnud meeleheitel. Palu mu eest, armas!“ Veel suudlus ja Robert lahtus majast. Küll täitsid proua Hardy hinge mure ja kurbus, siiski tundis ta süda rõõmu, et ta mehe armastus ta vastu oli uuesti ärganud. Seistes afnal ja waadates järele oma mehe elastilisele kujule, — tundus talle, kui oleks ta veel pruut ja ootaks jälle, kas mees veel korraks waatab tagasi tänawanurgalt. Ja tõesti, just murgal waataski ta tagasi, nägi oma naise seiswat afna all ja wõttis naeratades kibara peast, — terwitus, nagu wanasti.

Särgueb.

See on üks ustaw ja kindel sõna Ja kõige wastuwõtlike wäärt, Et Jeesus Kristus maailma tulnud Patuseid äralunastama. Patuste seast ma tõest' olen See kõige suurem, siin ilma peal, Mull' lapse õigus ja armu antud Jeesuse läbi, au Jumalal'!

Me Issand Jeesus on meie ligi; Kes wõib meid kiskuda tema käest? Ta Waimu tuli, mis laialt põleb, Ei kustu ial, ei igawest'.

Wiisil: Wõitle hästi, kui sind Jumal. P. 65.

Jeesust tahan kaasa wõtta Siis, kui teele lähen ma, On mu Päästja minu juures, Siis wõin olla kartmata.

Roor: Ei siis karda minu hing, Kui ja Issand, saadab mind, Sinu jälgis tahan käia, Jial ma ei jäta sind.

Jeesust tahan kaasa wõtta, Kui mul palju wõitlemist, Ta wõib usku kinnitada, Hoida langemise eest.

Wiisil: Jeesus tule minule. P. 59.

Jeesus kutsub patuseid, Kes ta kutsmist kuulewad, Neile annab andeks süüd, Kui ta juure tulewad.

Tule siis, oh patune, Nüüd on õnnistuse päew, Armu uks on pärani, Lahti seisab elu-kaew.

Kartlik hing, miks wiibid veel? Tule, tule julgesti! Wõta armu armu peal', Siis saad rahu hingele.

„Wõta ja loe“ tellimisi ja muid kirjanduse arweid wõib saata sisse makstes postkontoris P. Sink'i posti jookswale arwele Nr. 353 (mitte Nr. 30). See on kõige hõlpsam ja odawam.

Wastutaw toimetaja ja wäljaandja Peeter Sink. „Wõta ja loe“ hind à 2 senti; 10 tükki — 15 senti. Ilmub 2 x kuus. Maksab aastas 50 s., 1/2 a. 52 s., wälismaale 1 kr. aastas. Tellige, lewitage ja paluge! Toetusi traktat-misjoni heaks, tellimisi ja kaastööd saata toimetaja aadressil — P. Sink Päikesel 5—7, Tallinn.

„Külwaja“ trükk, Keilas 1934.